

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

PRÁVO ZLEPŠOVATELSKÉ

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.1 (2006)

© Ivo Telec, 2006

2

TEMATICKÝ OBSAH

1. Účel
2. Pojem
3. Předmět
4. Vznik práva
5. Nabídková povinnost
6. Využívací právo zaměstnavatele

3

PŘÍKLAD: Právník zlepšovatel

Podnikový právník, původním vzděláním manažer, vymyslel provozní zdokonalení chodu zaměstnavatelova podniku.

Spočívalo v úspoře dosavadních nákladů, a tím i ve zlepšení konkurenceschopnosti.

4

ÚČEL

- ✓ ochrana duševního vlastnictví
- ✓ ochrana hospodářského prostředí zaměstnavatele
- ✓ podpora lidské tvořivosti, zvláště technické
- ✓ podpora podnikových inovací
- ✓ zvyšování pracovní iniciativy zaměstnanců

5

ZDROJE

1. čl. 11/1-4 nebo čl. 34/1 LZPS
2. čl. 2 viii) Smlouvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (č. 69/75 Sb., ve znění č. 80/85 Sb.):
„všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké“
3. § 72 – 75, 85 – 86 zák. č. 527/90 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích

Sojů law:

FÚV, Zlepšovatelství statut. Osnova. In: Patentový zákon a předpisy související. Praha: FÚV 1991.

6

Z DĚJIN

■ Československo

- 1952 zák. o vynálezech a zlepšovacích námětech
- 1957 zák. o vynálezech, objevech a zlepšovacích návrzích
- 1972 zák. o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech
- 1990 zákon o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích

7

■ 1952 – 1990

- ✓ zlepšovateľské hnutí s politickou podporou v plánovitém (administrativně direktivním) řízení hospodářství
- ✓ politický kult práce
- ✓ zlepšovateľské průkazy
- ✓ podnikové útvary průmyslověprávní ochrany

✗ majetkové spory o odměny za využití zlepšovacích návrhů

8

POJEM

1. **zdokonalení známého** (*innovation*)
 - i. technické
 - ii. výrobní
 - iii. provozní
 2. **řešení problémů**
 - i. bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
 - ii. životního prostředí
- s **dispozičním právem** zlepšovatele
= **pánem výsledku zlepšovatel**

9

- ☛ **nutný přesah pracovního závazku** zlepšovatele

např. podnikový právník navrhne zlepšení podnikového provozu chemické výroby

10

- ✗ **výsledek práce odevzdaný zaměstnavateli**, kupř. součást obchodního majetku zaměstnavatele či složka podniku, *např. zlepšení střešní konstrukce vytvořené konstruktérem střeš ke splnění pracovního závazku konstruovat střechy*
 - ☛ **pánem výsledku zaměstnavatel**

11

- **Zlepšovací návrh netýkající se oboru práce nebo činnosti zaměstnavatele**

- ☛ bez práva zaměstnavatele na jeho nabídku

např. osobní know-how zaměstnance, jehož je pánem

12

SOUBĚHY PRÁV

- **Obsahem** zlepšovacího návrhu např.:
 - ✓ počítačový program
 - ✓ vědecké dílo
 - ✓ obchodní tajemství zaměstnavatele
 - ✓ know-how

13

PODMĚT

1. zaměstnaný zlepšovatel (člověk)
2. zaměstnavatel

3. třetí osoba jen, nepřijme-li zaměstnavatel nabídku zlepšovacího návrhu

14

VZNIK PRÁVA

- **Zásada neformální**
např. vyvinutím zdokonalení, vyřešením problému; srv. vznik práva autorského

- **Vyjádření výsledku ve smyslu vnímatelné podobě**
např. výkresem, popisem
 - ✗ přednostní právo patentové aj.

15

POVAHA PRÁVA

- **Absolutní majetkové subjektivní právo** (oprávnění), převoditelné a děditelné, zlepšovatele k nehmotnému majetku *erga omnes*
 - ✗ nakládání **předurčeno obsahem** zlepšovacího návrhu, *srv. autorské dílo*

- **Ústavně právní pojem** majetku a otevřený čl. 2 (viii) Úmluvy o zřízení SODV (1967), *srv. též know-how a tradiční vědění*

16

NABÍDKOVÁ POVINNOST

- **Nucená nabídka** zlepšovacího návrhu zaměstnavateli
 - týká-li se oboru **práce** nebo **činnosti zaměstnavatele**
např. zdokonalení systému předprodeje jízdenek v přepravní kanceláři zaměstnavatele, který je přepravcem

17

PRÁVO ZAMĚSTNAVATELE NA LICENCI

- **Právo zaměstnavatele na uzavření licenční smlouvy** (do 2 měsíců od nabídky) o:
 1. přijetí nabídky zlepšovacího návrhu
 2. odměně za něj (**mimo odměnu za práci**)

↓
- **Využivací právo** (oprávnění) **zaměstnavatele**
 - = smluvně **odvozeného** uživatele
 - ☛ dispoziční omezení zlepšovatele

18

- ✗ neuzavření licenční smlouvy ze strany zaměstnavatele
 - ✦ neomezené dispoziční právo zlepšovatele pro sebe nebo pro třetího
- ✗ delikt **bezodůvodného obohacení** zaměstnavatele

19

ODMĚNA ZA VYUŽÍVÁNÍ

- **Hlediska přiměřenosti**
 1. **význam pro zaměstnavatele**
např. konkurenční, propagační, pro dobré jméno
 2. **přínos pro zaměstnavatele**
např. úspora energie, snížení jiných nákladů, rozšíření sortimentu zboží, zvýšení bezpečnosti práce, zlepšení životního prostředí na pracovišti
 3. **náklady zaměstnavatele na zavedení**
 4. **jiné**

20

- **Odborné posouzení** přiměřenosti výše odměny a jejího propočtu (kalkulace)
 1. odborníkem
 2. znalcem z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace oceňování nemotného majetku

21

SMLOUVY

1. **licenční s právem** zaměstnavatele na licenci k využívání zlepšovacího návrhu týkajícího se jeho oboru práce nebo činnosti
2. **převodní bez práva** zaměstnavatele na převod
3. **jiná**, např. leasingová

22

23

LITERATURA

FÚV, Zlepšovatelství. Osnova. In: Patentový zákon a předpisy související. Praha 1991.

Ježek, Patentový zákon. Zákon o užitných vzorech. Komentář. Praha 1998.

Muriň, Priemyselné práva a právo vynálezcov. Bratislava 2004.

Pitra, Ochrana priemyselného vlastníctva. Praha 1992/1.

Vojčík, Právo priemyselného vlastníctva. Bratislava 1998.

Vyparína, Inovácie pre podnikateľov. Bratislava 2000.

Telec, Tvůrčí práva duševního vlastníctví. Brno 1994.

24

CVIČENÍ

Telec, Rakovský, Tomančáková, Jabůrková,
Praktikum občanského práva. Olomouc 2005.

25

26

Foto:
Český ráj, Čechy, Česko 2005

27